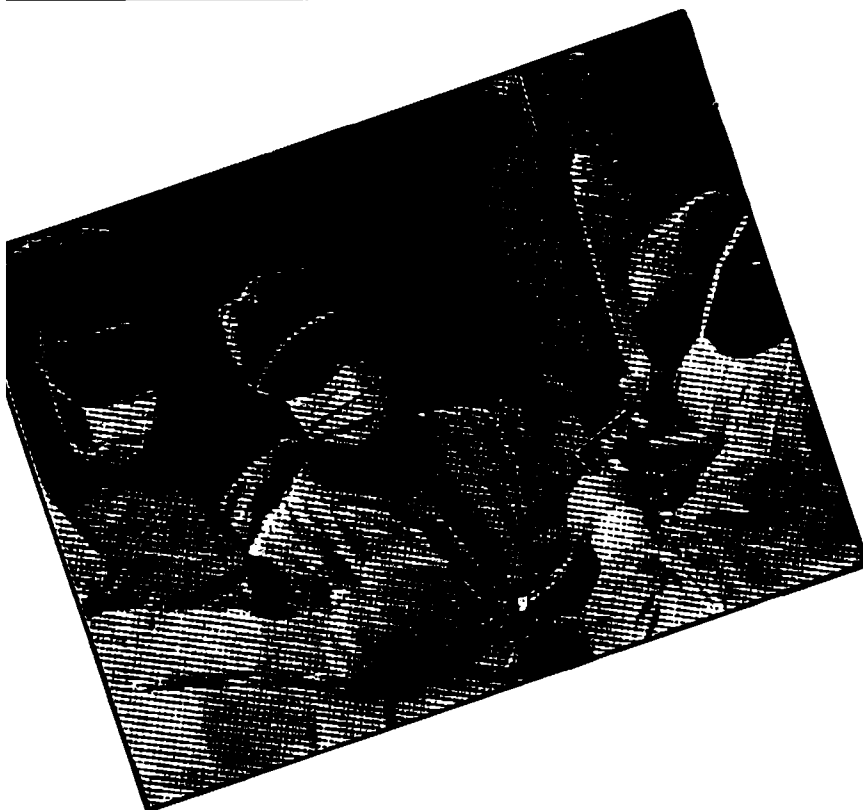

شیر په نجه زانی

دکتور هیوا عمر احمد

پنجه وانه شوه ، مردن به شیر په نجه ی گه ده و منالدان له کم بوونه و دایه ،
نه مهش سره نجامی زوو ناسینه و هی شیر په نجه که و به رزبوونه و هی ناستی
رؤشنبری کومل و جورى چاره سر و پیشکه وتی نه شته رگری و
ده رمانگری به .

به پی ی پله ی کوشنده یی ، شیر په نجه له نیرینه دا وهك خواره وه ریز
نه کری :

- ۱ - شیر په نجه ی سی .
- ۲ - شیر په نجه ی ریخوله نه ستوره و ریکه .
- ۳ - شیر په نجه ی پرؤستات
- ۴ - شیر په نجه ی په نکریاس
وله می ینه دا :
- ۱ - شیر په نجه ی مهمک
- ۲ - شیر په نجه ی ریخوله نه ستوره و ریکه
- ۳ - شیر په نجه ی سی
- ۴ - شیر په نجه ی هیلکه دان
- ۵ - شیر په نجه ی منالدان .

شیر په نجه بریتی به له دابهش بوونی نااسانی خانہ ی شانہ کانی له ش به
جوریک ، فوه و بی سو ده و له ش ناتوانی بیوه ستی . به هو ی
په ل هاویشتن - Invasion - و - ته شه نه - Metastasis - وه کار له
فرمانی شانہ کانی له ش نه کات .

هر له سپده ی میژووه وه مروقی گروده کرده - نه وه - هیوکرات -
Hippocrates 460 375 B. C زور له نیشانہ کانه کانی شیر په نجه ی باس
کر دووه . نه م درده ته نیا نالوده ی مروقی نانی به لکو گیانه به ره نزمه کانی
وهك بی بریره کان . بو نمونه ماسی - ش نه گریته وه . نه مهش و امان لی
نه کات وا داتین هموو زینده وه ریکی فره خانه تووش نه کات .

شیر په نجه دووه نه خوشی به بو کوشنده یی له وولآنه په ك گرتووه کانی
نه مریکا دا . بو نمونه هر مروقی له چوار تووش نه یی . سی په کیان پینج
سال پاش چاره کردن نه ژین . هر چنده نه م ده ساله ی دوا یی (۷۴ -
۱۹۸۴) شیر په نجه زانی باش په ری سهندو کوشنده یی هندی جورى که م
بوته وه به لام سه راپا مهرگی شیر په نجه یی له به رزبوونه و دایه . بو نمونه
مهرگی شیر په نجه ی سی له زوربوون دایه . چل سال له موه به ر ریژه ی
مردنی نه م شیر په نجه یه (۱۸۳) بوو به لام نه مرو (۶۷.۵) ه له هر سه د
هزار نیرینه و له (۴۶) ه وه بووه به (۱۶۶) له هر سه ده هزار می ینه دا به

هموو جۆره شېرىه نجه يهك وهك يهك كوشنده نين :

بو نمونه له سه دا (۹۴)ى نهوانه شېرىه نجه ي پستيان هه به . پينج سال نه زين ، ههروه ها (۸۲٪)ى شېرىه نجه ي مانلدان . به لام ته نيا (۱۰٪)ى نهوانه شېرىه نجه ي سى يان هه به گه ر پينج سال بزىن . له لابه كى تره وه شېرىه نجه ي سى به شاسوارى كوشنده يى دائه نرېت . هه رچه نده شېرىه نجه ي پست له هموو جۆرىكى تر زياتر تووشى مروف نه ييت . نافرته باشر به رگه ي نه م ده رده نه گرى و ژماره به كى زۆر تر يان پينج سال پاش چاره كردن نه زين .

هۆزانی : ETIOLOGY : له مروفا هوى سه ره كى نه م ده رده نه زانراوه . به لام له نازه له كانى تاقى گادا زۆر هوو هوكارى بو دۆزراوه ته وه :

به كه م : هوكاره كىمياوى به كان :-

پير سيقال پوت Pott - كه نه شته رگه رىكى ئىنگليز بوو له سالى ۱۷۷۵ زدا به كه م كه س بوو په يوه ندى نيوان ماده ي كىمياوى و شېرىه نجه ي ئاشكرا كرد . باسى شېرىه نجه ي توره كه ي گونى كرد . له و كرىكارانه ي دووكه ل كيشيان پاك نه كرده وه .

پاشان روون بووه وه . هوكاره كه - تار - ي خه لوزه .

نه م ماده كىمياويانه ناوتران شېرىه نجه يه ين - Carcinogen - . نى گومان چه ندان سال پاش به ركه وتنى نه م مادانه . شېرىه نجه كه ده رته كه وى نه ك ده م وده ست .

پاشان . زۆر شېرىه نجه يه ينى كىمياوى تر دۆزرايه وه . وهك نه مينه بۆنداره كان نه به هوى سه ره له داني شېرىه نجه ي ميزه لدان (به نرين - Benzene) نه يينه

له شیریهنجهی مروّفدا هئی . بو نمونه فایره سی (E. B) له شیریهنجهی لینی (برکیت Burkitt's) .

پنجهم : هوکاري کيتی :

گرنگی ئەم هوکارانه له وه دایه . کاربگهري هوکاره (شیریهنجه هین) هکان دهخه ملین . بو نمونه گهر بهکی له دووانه بهک تووشی جوړه شیریهنجهی بهک بو . ئەوی تریش تووش ئەئی . یان چەند ئەندامینکی خیزانی تووشی شیریهنجهی ریخوله ئەستوره ئەبن . که زیاده گوشتی ریخوله یان ههیه .

ههروهها روودانی شیریهنجهی مەمک له چەند ئەندامینکی بهک خیزاندا . ههروهها ئەو کچهی دایکی شیریهنجهی مەمکی ههئی ، سی جار زیاتر له ئافرهتیکي ئاسانی تووش ئەبن . یان که خزمینکی نزیکی ههبوو شیریهنجهی مەمکی ههئی ئاوا دووجار زیاتر تووشی ئەم دهرده ئەئی .

شەشەم : هوکاري جیوگرافي :

شیریهنجهی گهده له یابان و سکاندیناقیاو ایسلاند - دا زوره وشیریهنجهی جگه له باشوری ئەفهریقاو رۆژئاوای ئەفهریقادا زوره وه شیریهنجهی قورگ له چین و شیریهنجهی میزه لدان له میسریدا زوره . بهلام شیریهنجهی ریکه و ریخوله ئەستوره له ئەفهریقادا که مەم و شیریهنجهی مەمک و پروستات له یابان که مەم و شیریهنجهی پیست له پیست ره شهکاندا که مەم .

بیگومان که لتورو شوینه وار کاربگهري خویان ههیه ، گهر مروفتی له م شوینانه وه چوه ولاتیکي تر ئەوا کاربگهري ئەو که لتورو شوینه واره ی به سهروه نامینی . بو نمونه شیریهنجهی گهده له یاباندا زوره وشیریهنجهی سی که مە . بهلام نهوهی یابانی بهکانی له ئەمهریکادا ئەژن ، به پیچه وانه وه ههروهک ئەمهریکای بهکان زیاتر تووشی شیریهنجهی سی ئەبن و که متر تووشی شیریهنجهی گهده ئەبن .

کارلیکردنی نیوان پتره بهکی له م هوکارانه به ئەبیته هوی سه ره لئانی شیریهنجه ... بو نمونه بهک گرتنی هوکاری کیمیاوی و کیتتی ، وهک له شپهنجهی سی دا ، جگه له رووشانی سی بهکان به دوکه لی جگه ره «چونکه هه ممو جگه ره خوریک تووش ناییت» . پیوستی به هورمونی نیرنی به «نیرینه زیاتر تووش ئەبیته» و فایره س و هوکاری تر ههیه ، تاسه ره لئادات .

هوی شیریهنجه ههرجی بهک بیته ، خانهکانی نهوهی خانهی ئاسانی شانهکانی له شن ، که بهرده وام دابهش ئەبن و له دابهش بوون ناکه ونو

هوی سه ره لئانی (شیریهنجهی سپی خوین - Leukaemia) و زور جوړه میو - پاراقین - ئەبیته هوی شیریهنجهی پیست .

دووهم : هوکاري سروشتی

هه ره له سالی (۱۹۲۰) زاینی به وه تیشکی بارگه دار به هوکاریکی (شیریهنجه هین) دانرا . ئەو دانسازو پزیشکانه ی ئیکسبهرداری یا زور بهر ئەکهوی ، تووشی شیریهنجهی کیمیاوی ئەبن . ئەو منالانە ی ملیان به ئیکسبهرداری ئەسوینیزی بو چاره سهری ههندی نهخووشی وهک (ئالوکه وتن) ... پاش چەندان سال تووشی شیریهنجهی مله قورته گلاند ئەبن . ئەوانه ی له بوردومانه ئەتومی بهکان ئەمیته وه ، زورتر تووشی شیریهنجهی خوین ئەبن .

ئەئی ئەوهش بلین که تیشکی زور بنهوشه یی خور ئەبیته هوی شیریهنجهی پیستی سهر دهست و دەم و چاوو ئەندامه رووتهکانی مروّف .

سیهههه : روشان و کولانه وه : Irritatoon

هه ره چەنده میکانیزمه که ی نازانری ، بهلام کولانه وه و روشان هوی بهکی بیگومانی شیریهنجه به . بو نمونه شیریهنجهی پیست له گوشته زوونه ی سوتاوی «هوی مارچولین» ... و ... شیریهنجهی میزه لدان پاش مشهخوری میزی خویناوی - Schistosomes .

چوارههه : فایرهههه :

زور فایرهههه شیریهنجهی ئاژله ههیه و ئەشی چەند دانه بهکیان رۆلیان

یوگه رچی له زور لایه نه وه له خانە ی ئاسایی جیان ، به لآم هیچ له لایه نانه
 به ریکی کتو مت دانانرین بو ناسینه وه ی به کسهری شیرینجه .
 یو جاز له یهك خانه وه ده ست پی نه کهن و نه وه پاش نه وه نه خه نه وه .
 هلام هندی جار له هه مان کات دا یان یهك دوا ی یهك له چه ند
 حه به که وه سهر هه ل نه ده ن . خانه کانی ئاسایی له ش تاییه تمه ندن ، به لآم
 حه شیرینجه یی بی به کان به ره و کا تاییه تمه ندی نه چنه وه ، به شیواوی نه ک
 به ریک وینکی ریز نه بن و شیوه که یان زور جو ره و ماده ی کروماتینی ناوک و
 سوکوکه یان زوره . شیرینجه پیش ده رکه وتی نیشانه کانی و ناسینه وه ی
 تووسی به کی گه شه ی نه کا . گه روا دابننن که له یهك خانه وه سهر هه ل
 نهدات ، نه وا پیوستی به (۳۰) جار دابه ش بوونه تا ژماره ی خانه کانی
 گته (۱) بلوین ، وقه باره ی بگاته (اسم) ، له م پیودانگه وه (۴۵) جار
 دبه ش بوون دا مروقه که به رگی شیرینجه مشه خو ره که ناگری و نه مر ی .

به رگری زانی : Immunology

نه و بو چوونه نو ی بی به که نه لی له شی مروقه به رگری گه شه ی خانه
 شیرینجه کان نه کات . زور خال هه به رو لی به رگری له ش به کالآ
 نه کته وه :

وه کو نه زانین به رگری له ش دوولایه نی هه به ، که بریتی به له (دژه تن
 Antibody) و خانه به رگری به کان ، نه م خانانه رو لیان له دژیه نی
 شیرینجه دا هه به ، به تاییه نی خانه ی (T) که له کاره که یان دا پشت به
 تیرکله گلاند - Thymus نه به ستن .

ههروه ها خاله جولینه کان - lymphokine- و دژه تنه کان رو لی
 خویات هه به له م به رگری به دا ، بو نمونه خانه جولینه کان ، خانه ی
 قه پگر - macrophage ده هه ژنن ، بو هه ل لوشین و تیک شکاندنی خانه
 شیرینجه یی به کان . هه رچون کوینی سیل - B. C. G هه مان رو لی خانه
 جولینه کان یان هه به ، نه م خانه سپی به قه پگره کان وه رگریان هه به بو
 ناسینه وه ی - دژه ژان - Antigen ه شیرینجه یی به کان . جگه له مه
 خانه کانی تری به رگری (خانه ی - ADCC و NK و K) رو لی خویان هه به
 نه م بواره دا ، به لآم به کالآ کردنه وه ی نه م بو چوونه لی کو لینه وه ی پتری
 نه و ی .

گه ر له ش نه م به رگری به ی هه ی ، نه ی چون شیرینجه خانه کان قوتار
 نه بن و نه م ده رده سهر هه ل نه دات ، نه م خالانه ی خواره وه ، نه م لایه نه
 به کالآ نه که نه وه .

- ۱ - دژه ژانانه شیرینجه یی به کان هه ندی جار هینده لاوازن . ناقوزرینه وه :
 دژه ته نیان بو دروست بگریت .
- ۲ - نه م دژه ژانانه چونی به نی خویان نه گورن و له به رگری قوتار نه بن .
- ۳ - بی گومان به رگری له ش زور به ی خانه کان له ناو نه بات ، به لآم نه و
 هینده که مه ی ده ر باز نه بن . ده بنه هو ی سهره لدانی گه شه که .
- ۴ - که به رگری له ش دانه به زی (وهک له گه ل چوونه تمه نه وه) . خانه
 شیرینجه یی به کان ، زورتر ده ر باز نه بن و سهر هه ل نه ده ن ... ههروه ه
 نه وانه ی به کیتی به رگری یان بی به ، سه ده هزار جار زیاتر له خه لکی
 ئاسایی نه شی تووشی شیرینجه بن .
- ۵ - له ش له گه ل دژه ژانانه شیرینجه یی به کان دا رادیت .
- ۶ - له وانه به دژه تن ، خو ی له دژه ژان بئالینی و بیشارینه وه نه به نی
 خانه قه پگره کان له ناویان به رن . یان نه شی دژه تن ، خانه به رگری به کان
 سست بکه ن به مه ش نه لنین - یارمه تی دان -
 چند دیارده به ک له هه ندی شیرینجه ده رنه که و ی ، رو لی نه م
 به رگری به له دژیه نی شیرینجه دا ، ئاشکرا نه کات :-
 ۱ - له خووه پوکانه وه - Regression ی شیرینجه یی وهک شیرینجه یی سهر
 گورچیله گلاندو گورچیله و شانه نه رم و خاله کان .
 یان که به نه شته ر گه ری شیرینجه که لاده بری . نه وه گه شه ته شه نه
 کردووه که ی له خووه نه پوکینه وه «بو نمونه شیرینجه یی گورچیله» .
 ۲ سهر هه ل دانه وه : Recurrence هه ندی جار ده یان سن پاش
 لبردنی شیرینجه یی مه مک ، سهره ل نه داته وه .

۳- گەر دەوروبەرى شىرپەنجەكە خانەنى بەرگرى تيايىزا ، ئەوادەرنەنجامى شىرپەنجەكە «وەك لە شىرپەنجەكى گەدەدا ئاشكرايە» باشتەو بە يېچەوانەو .

۴- لە كاتى لاپردنى شىرپەنجەدا ، خانەنى شىرپەنجەكە لە خوئىن و برىنەكەدا ئەبىزى ، بەلام نە ئەبنە ھۆى پەل ھاويژن ، نە تەشەنە كردن .

شىرپەنجە «Malignancy» بەو لە زیادە گۆشت «Benign tumor» جيا ئەكرىتەو كە تواناي پەل ھاويژن و تەشەنە كردنى ھەبە . بەلام زيادە گۆشت شانەنى دەوروبەشى ئەپەسىيۇ تويكلىك بۇ خوئى دروست ئەكات .

بەلام شىرپەنجە يان بە دەوروبەرى خوئىدا پەل ئەھاويۇ شانەكانى دەوروبەرى تىك ئەشكىنى تا ئەگاتە بۆرى خوئى يان بۆرى لىف و ئەوكاتە لەم بۆرى يانەو بە ھەموو لەشدا تەشەنە ئەكات . ھەرۋەھا شىرپەنجە تواناي ئەوھى ھەبە كە گەيشتە بۆشايى بەكانى لەش ، رېچكەكى تيا بېستى و پەل بەاويۇ .

نیشانەكان :-

نیشانەنى شىرپەنجە جورا و جورو ناجىگرەو ئەشى لە ھەر نەخوشى بەك بچى . ھەندى جار گرى بەكى بچوكى ئىزانە ، وەك شىرپەنجەكى مەمك و تەنيا بە «توي توي نىگارى Mammography» . كە شىرپەنجە زياتر پەرەئەسىنى ئەوا نیشانەنى راستەوخو نا راستەوخو دەرتەكەوى

دەست نیشانكردنى سەرھەلدانى شىرپەنجەگرانە ، چونكە ماو بەكى ئى نیشانەنى درېزى ھەبە ، لە بەر ئەمەيان شىرپەنجەكە زۆر بە بچوكى بە ھۆى پشكىنەو ئەدۆزرتەو پى ئى ئىين زوو - Early . يان ئەوا نیشانەنى دەرتەكەوى پى ئى ئىين لە دەست دەرچو - Adranced . لەم پىودانگەو ئەو شىرپەنجەبەى بتوانى بىر cure بەكى ، كەمە . لە بەر ئەمە زۆر گرنگە كە خەلكى لە ھەندى نیشانەنى زۆر زوى ئاگادار بەكرىتەو ، تا زوو رووبكەنە پزىشك بۇ خو پشكىن ، كۆمەلە شىرپەنجەكى ئەمەرىكى ھەوت نیشانەنى دەست نیشانكردووە كە ئەبى بە گرنگى بەو سەبەب بەكرىن .

۱- گۆرپانى مزمانى كۆتەندامى ھەرس و ميز (گرفتى و پەوانى ، ميزگىران ، ميزو پىسايى خوئى) .

۲- برىنك ساريز نەيىت .

۳- خوئىن بەرپوون يان دەردراويكى نااسايى .

۴- ئەستور بوون يان گرى بەك لە مەمك يان شوئى تدا .

۵- گراني ھەرس يان ئازار لەگەل قوت داندا .

۶- گۆرانىكى ئاشكراى قەبارە ، رەنگ ، چوئى بەتى خال يان بالوكە ۷- كۆكەى بەردەوام يان دەنگ گرى .

جگە لەمانە با يىنە سەر نیشانەكانى شىرپەنجە بە گشتى :-

۱- نیشانەنى پەستاوتى دەوروبەشى :

كە گەشەكە نريك سەر رووى لەش يىت زوو دەرتەكەوى «ئەشى» لە شىوھى گرى ، زيادە گۆشت برىنى كۆنە ، خالىكى در «دادەركەوى» . لە كۆتەندامى ھەرس و ميزو ھەناسەدا ، ئەيىتە ھۆى گىراني بۆرى بەكانى و خوئى وەك ميزگىران ، گرفتى ، يان گىراني رىخولە ، گىراني بۆرى ھەوا و فش بوونەوھى سى Lung Colapse ، يان زەردوويى . پشانەو دەربكەوى .

يان بەم پەستاوتە شانەنى دەوروبەرى لاواز ئەكات وەك ئىسكى لاواز بوو بە شىرپەنجە ، زوو ئەشكى .

۲- نیشانەنى پەل ھاويشتن :-

ئەم نیشانانە ئەو ئەگەبەن كە نا توانى شىرپەنجەكە بن بەر بىر كىت . گەر پەل بۇ دەمار بەاوى ، ئەيىتە ھۆى ئازار ، مېروولە كردن . سېرپوون ، گۆنى .

گەر پەل ھاويژتە دەمارەكانى سمت و كلىنچە ، ئازار لە كۆم و رىكەدا دروست ئەكات شىرپەنجەكى پەنكرىاس ئازارى ناو قەدو پەشت دروست ئەكات لە شىرپەنجەكى سى بەكان دەست پەل لاواز ئەبى و ئازارى تى ئەكەوى .

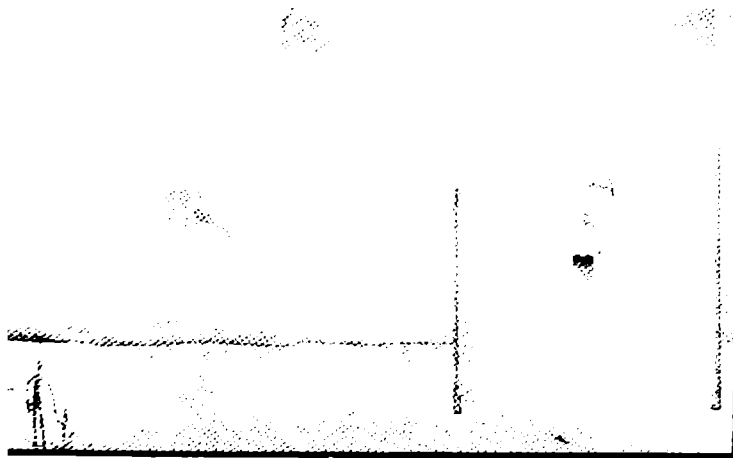
يان ئەو بەشە بە لەشەو ئەلكىنى كە شىرپەنجەكى تيا ، وەك نوسانى مەمك و نە جولانى بە ديوارى سىگە .

۳- نیشانەنى مردنى شىرپەنجەكە :

كانى ھەندى شىرپەنجە ئەمرن و پروو كەيان ھەوئەكاو كاڤرى ئەدات ، «وەك شىرپەنجەكى گەدەو رىخولە ئەستورەى لاي راست» ، ئەوا خوئىيان لى ئەدەلى و ئەبنە ھۆى ماندو بوون و كەم خوئى ، لەوانەبە تەنيا نیشانەنى ھەندى شىرپەنجە ھەر ئەمەنى . ھەندى جار پزىشك روخسارە مردووەكەى ئەسوتتەو ھەو نیشانەنى سوتانەو بە سەر نیشانەكانى تى دا زال ئەيىت ، وەك كاتىك شىرپەنجەكى (پانە رىخولە - Caecum) ئەسوتتەو ، نیشانەكانى لە رىخولە كۆرە ئەچى .

۴- نیشانەنى تەشەنە كردن :

ھەندى جار ئى ئەوھى گەشەكە ھىچ نیشانە بەك بەدات ، گەشە تەشەنە كەردووە كە زۆر لە دوورەو نیشانەنى لى دەرتەكەوى ، وەك گەورە بوون و

۴- قوناغی نه خوشی به که :

گەر قوناغی به ک یان که متر بی (واته گه شه که له سنوری نه ندانه که دانی) و پهلای بو دهره وه نه هاویزی ، دهره نجامی چاکتره ت بچوکتربی دهره نجامی چاکتره و بگره سهر هه لئه ده نه وه . له قوناغیکی زیاتردا که په لیان هاویشت و به ته شه نه گه یشتنه گری یعنی به کان ، نهوا دهره نجامیان که متر چاکه . گهر زیاتر ته شه نه بکه ن وا به گشتی دهره نجامیان باش نی به .

۳- جوره که ی :

گهر خانه کانی تایبه تمه ند بوون . دهره نجامی چاکتره .

تا به ره و نا تایبه تمه ندی بچن - Undifferentiated - نهوا دهره نجامیان به دتره .

۴- بهرگری نه خوشه که :

تا بهرگری به که ی بهر زرتربی ، دهره نجامی چاکتره

۵- تمه ندی نه خوشه که :

به هو کارینکی گرننگ دائه نری

هه مان شیریه نجبه له گه نجیک دا به دتره وه که له پیریک له ساوادا ، گهر شیریه نجبه که پیش تمه ندی به ک سالی سهر هه لیدات دهره نجامی له وه باشتره باش تمه ندی سالیک سهر هه لیدات .

له م کتیبه ی خواره وه کراوه به کوردی :-

Principles of Surgery by schwartz 4th edition 1987
pageT 313T332.

گری گری بوونی لامل ، یان دهره که وتنی ته شه نه ی شیریه نجبه به کی شاراوه - Oculte - له سی به کان ، جگهر ، نیسک یان ده ماغ دا .

۵- نیشانه ی سهراپایی شیریه نجبه :

۱- له رو لاوازی : له ش و شیریه نجبه له مل ملانیدان بو خوراک ووزه ، له نه نجام دا ، گه شه که هیزوتین ووزه ی له ش دا نه دوشی و مروقه که له رولاواز نه بی .

۲- دهردانی هورمون ، لیره ش دا شه کرو کالسیوم - ی خوین دائه به زی .

۳- دهردانی ماده ی له هورمون چوو

۴- فره ههستیاری نیوان گه شه که و له ش .

۵- دهردانی ماده ی ژه هراوی .

دهره نجام : Prognosis

که س ناتوانیت به ته وای دهره نجامی هیچ جوره شیریه نجبه به ک دیاری بکات . نه بی پزیشک راسته و خوو راست گوی له گه له نه خوشه که دا . وای بو دهرخات هه موو کاتیک ناماده ی بو یارمه تی دانی تا هه ست به ئاسایش بکاو ترسی نه مینی .

نه بی نه خوشه که فیری زور شت بکری ، تا بتوانی گوی به خو ی بد او هه ست به که نه فنی نه کاو پاکو ته میزی خو ی پاریزی ، نه بی فیر بکری چون گوی به گه نده کوم - scolostomy گه نده گه روو trachistomy . نه بی یارمه تی نه و ئافره تانه بدری که مه مکیان له بن دا دهری ، تا له گه له شیوه ی شیواویان دا رابین و هه ست به شه رم و که می له که ک .

هه ندی نه خوش له ترسی نه وه ی راستی نه خوشی به که یان نه زانن حه ز نه که ن پزیشکه که یان راستیان پی نه لی و لی یان بشاریته وه ، به لام نه بی هه رده م پزیشکه که راست گوی و له سهر بوشی دلی نه خوشه که نه داته وه به لام به گشتی نه بی نه خوشه که هیواپراو نه کری ، چونکه نازانری چه ند نه زی وله داهاتوودا چی روو نه دات .

به گشتی دهره نجامی شیریه نجبه له سهر چه ند لایه نیک پراوه ستاوه ، که بریتین له

۱- شوینی سهر هه لدانی :

بو نمونه (۹۰٪) ی شیریه نجبه ی سی به کان ، سورینچک ، په نکریاس په ل نه هاوون و ته شه نه نه که ن و مروقه که نه کورن .

به لام شیریه نجبه ی پیست و مه مک و مله قورته ، زور جار جینگه بین و باش چار بکرین ، سهر هه لدانه وه گهر ته شه نه شیان کردنی .